

TILVÆKST Grovfoder Nr. 8, 14. april 2023

Indhold

- Mark
- Etablering af majs
- Regler og tilskud
- Hvordan fører du din sprøjtejournal?

MARK

Etablering af majs

Af planterådgiver Peter Siebert

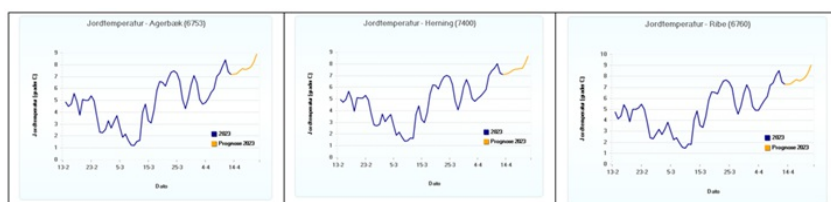
Husk rettidig etablering af majs og afvent, at jordtemperaturen er minimum 8 °C i 10 cm's dybde. Forbered såbedet og udfør opgaver som f.eks. tildeling af kalium imens der afventes højere jordtemperaturer.

Mange kom i gang med etablering af vårkorn hen over påsken, mens nedbøren i denne uge har sat arbejdet på pause. I nogle områder er såningen så godt som afsluttet, mens andre knap er begyndt endnu. For den sidste gruppe er der endnu god tid til at få sået vårsæden, mens de første kan begynde at få gjort klar til såning af majs. Prognosen for de kommende dage lover stigende temperaturer, og det ser ud til, at jordtemperaturen stiger til over de 8 °C, som er grænsen for sikker etablering af majs.

Forud for etableringen af majs bør du nu fokusere på at lave et godt såbed. Husk f.eks. at pakke jorden fornuftigt efter jordbehandling, så såbedet ikke udtørres inden majssåning. Som det heldigvis oftest er tilfældet, lønner det sig at gøre forarbejdet grundigt og efter de faglige anbefalinger, så afgrøderne får den bedste start.

Jordtemperatur

I nedenstående figur ses de aktuelle jordtemperaturer for Agerbæk, Herning og Ribe. Aktuell temperatur på omkring 8 °C og udvikling med stigende tendens for den kommende periode ser meget ens ud for alle tre lokaliteter.

Figur 1 Aktuell jordtemperatur den 12. april og femdøgns-prognose for Agerbæk, Herning og Ribe (Kilde: SEGES)

Den mangeårige anbefaling for etablering af majs er, at majs kan etableres, når jordtemperaturen er 8 °C i 10 cm's dybde og med udsigt til fortsat stigning, og der samtidig ikke er udsigt til større nedbørsmængder. Frøfirmaerne henholder sig til denne anbefaling og yder normalt ikke erstatning for dårlig fremspiring af majs, hvis ikke dette krav er overholdt.

Majs må ikke etableres i en kold jord, da fremspiringen bliver for langsom, hvorved risikoen for angreb af spiringssvampe øges. Du kan følge udviklingen i jordtemperaturen i dit område på dette link https://www.landbrugsinfo.dk/public/a/9/2/plante_jordtemperatur_malinger

Husk at jordtemperaturen svinger over døgnet, og derfor vil du kunne opleve, at jordtemperaturen er over 8 °C i 10 cm's dybde, hvis du selv foretager en måling. Husk dog, at anbefalingen for jordtemperaturen tager udgangspunkt i gennemsnitstemperaturen over døgnet, som er afspejlet i ovenstående figur. Brug derfor egne målinger af jordtemperatur med forsigtighed og foretag flere målinger gennem dagen, f.eks. morgen, middag og aften.

Kalium til majs

Majsmarker grundgødes som oftest med en stor andel husdyrgødning. På trods af den store mængde husdyrgødning kan der være et behov for supplerende tilførsel af kalium. Kaliumindholdet i gylle kan variere betydeligt imellem gylletyper og opfylder ikke altid behovet for kalium selv ved tilførsel af store mængder gylle. Anvendes der en større andel fast husdyrgødning vil kaliumbehovet som oftest være dækket. På flere bedrifter anvendes biogasgylle, som oftest har et højere indhold af kalium end rågylle. Men også her kan der være behov for supplerende tilførsel af kalium. En gylleanalyse vil hurtigt kunne give svar på, om kaliumindholdet i gyllen er retvisende i forhold til det forventede indhold.

Særligt majs med slætgræs som forfrugt har som udgangspunkt et større behov for tilførsel af kalium samtidig med at tildelingen af husdyrgødning til disse marker, som oftest er mindre. Supplerende tilførsel af kalium kan tildeles som Kali50/K50 og kan passende tildeles forud for såning, mens der afventes bedre jordtemperaturer for majssåning.

Etablering af majs

Majs skal sås i 4-5 cm's dybde i velpakket jord. Jordtemperaturen skal være mindst 8 °C i 10 cm's dybde med udsigt til at være stigende. Så ikke hvis der er udsigt til en periode med koldt og vådt vejr lige efter såningen, særligt ikke når jordtemperaturen er til den lave side i forhold til anbefalingen. Tør jord ventilerer bedre end våd jord, og dermed er der større udsving i jordtemperaturen i en tør jord end i en våd jord.

Der anvendes en NP-startgødning på de bedrifter, hvor der er plads til dette i forhold til fosforkvote og gødningsregnskab. Startgødningen placeres traditionelt 5 cm under og 5 cm ved siden af frøet, altså i 9-10 cm's dybde målt fra jordoverfladen. Det nyste alternativ til NP-startgødning, som flere bedrifter er tvunget ud i pga. manglende plads til fosfor i handelsgødning, er placering af gylle. Flere får mulighed for at anvende placeret gylle i år, da mange maskinstationer har købt nyt materiel til denne sæson. Forsøg med placering af gylle har tidligere været omtalt i TILVÆKST Grovfoder nr. 6 og er ikke kun en mulighed forbeholdt de bedrifter, som ikke har plads til fosfor i startgødning.

Forud for etablering af majs skelnes der imellem dyrkningssystemet i forhold til rækkefølgen for jordbearbejning og gylleudbringning.

I pløjede systemer udbringes husdyrgødningen før pløjning af marken. Sørg for at pakke jorden tilstrækkelig efter pløjning, således at såbedet ikke bliver for tørt med en for dårlig fremspiring til følge. Anvendes der ikke jordpækker i forbindelse med pløjning, skal jorden pakkes hurtigst muligt efter pløjning.

I et etableret harvet system på JB 1-3, harves der i 15 cm's dybde 1-2 gange før gylleudbring. I harvede systemer bør der som hovedregel anvendes glyphosat til nedvisning af græsefterafgrøde eller overvintrende ukrudt inden jordbearbejdning. Ligeledes kan glyphosat også anvendes til nedvisning af græs og græsefterafgrøder i foragre og sammenpløjninger i det pløjede system, så der sikres en optimal destruktions i de områder, hvor ploven ikke altid gør sit arbejde tilfredsstillende.

Har du planlagt at anvende placering af gylle, hvor alt gyllen placeres 10-12 cm under majsrækken, udføres alt jordbearbejdning inden gylleudbringning uafhængigt af, om det er i et harvet eller et pløjet system. Placeringen af gyllen foretages så tæt på såning som muligt, dog med minimum tre dage imellem gylleudbringning og majssåning, således gyllen kan nå at "sætte" sig inden majssåning. Anvend altid nitrifikationshæmmer ved placering af gylle. Der anbefales halv mængde i forhold til traditionel nedfældning, dvs. 0,85 L/ha Instinct eller 1,0 L/ha Vizura.

Ved majssåning skal det sikres, at majs ikke sås i "klumper", hvor der ligger flere majsplanter på samme sted. Det er vigtigt, at majs sås med ensartet afstand, og at majs ikke klumpsås. Klumpsåning undgås ved korrekt indstilling af

såmaskinen, samt tilpasning af fremkørselshastigheden i forhold til indstillingen af majssåmaskinen. Nogle majssåmaskiner kan så frøene med en ensartet afstand selv ved ret høj hastighed, mens andre ikke formår det. Ofte er for høj hastighed årsag til uens såning af majsfrøene, mens nogle såmaskiner også er ret følsomme for korrekt indstilling til det enkelte frøparti. Foretag løbende kontrol af såarbejdet og særligt efter skift af sort og/eller parti, som kan føre til småjusteringer i indstillingen af såmaskinen på baggrund af frøstørrelse og -form.

På trods af megen god GPS-teknologi kan der være udfordringer med at rense eller strigle i majs, hvis ikke arbejdsbredden passer med majssåmaskinen. Såmaskine og radrenser skal derfor have samme antal rækker. Problemet opstår som oftest, hvis der ikke anvendes samme maskinstation til begge opgaver. Dog kan en seksrækket radrenser f.eks. godt bruges, hvor majs er sået med en 12-rækket majssåmaskine.

Billede 1 Majssåning. Traktoren er monteret med tvillingmontering på alle hjul med en passende bred afstandsring, så majs kan sås i mellemrummet (Foto: Thomas Harbo, SAGRO)

Under såning af majs er det vigtigt, at traktorens hjulmontering passer mellem rækkerne, så der ikke køres, hvor der skal sås. Selv ved brede dæk og brug af sporløsnere er det svært at undgå en dårligere fremspiring i de majs-rækker, som sås i hjulsporene. Brug derfor hellere en tvillingehjulmontering, hvor afstandsring og dækbredde er afpasset til, at majs sås i mellemrummet mellem hjulene. Hjulene på den bugserede såmaskine bør også være afpasset til at køre mellem rækkerne.

I nedenstående tabel fremgår anbefalede udsædsmængder afhængig af lokalitet og anvendelse af majs.

Tabel 1 Frøantal for helsæd-, kolbe- og kernemajs under lune og kolde forhold. (Kilde SEGES, tilpasset af SAGRO)

Anvendelse/sortgruppe	Lune forhold [frø/ha]			Kolde forhold [frø/ha]		
	Tidlig	Middeltidlig	Sildig	Tidlig	Middeltidlig	Sildig
Kolbe-/kernemajs	90.000	-	-	80-85.000	-	-
Helsædsmajs	110.000	100.000	100.000	100.000	90.000	-
Helsædsmajs til biogas	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000	

REGLER OG TILSKUD

Hvordan fører du din sprøjtejournal?

Af planterådgiver Vivi Ernsten

Sprøjtejournalen skal ajourføres indenfor syv dage efter udført behandling. Inden sprøjtesæson for alvor går i gang, bør du overveje, om du fører din sprøjtejournal på en hensigtsmæssig måde.

De seneste år er der kommet større fokus på sprøjtejournaler – og ligeledes om den løbende er ajourført. Sprøjtejournalen skal ajourføres indenfor syv dage efter udført behandling. I tilfælde af uanmeldt kontrol kan Miljøstyrelsen (MST) forlange at se en ajourført sprøjtejournal, som ikke må eftersendes, medmindre maskinstation

udføre alt sprøjtearbejdet.

Inden sprøjtesæsonen for alvor begynder, bør du derfor overveje hvilket system, der bedst anvendes til ajourføring af sprøjtejournal. Udfører en maskinstation eller anden landmand sprøjtearbejdet for dig, bør I lave en aftale om **hvordan og hvem**, som ajourfører sprøjtejournalen.

Sprøjteforslag udarbejdet af SAGRO

Følgende systemer kan anvendes til ajourføring af sprøjtejournal

FarmTracking

FarmTracking indeholder en lang række tjek-funktioner, f.eks. advarsler, det aktuelle middels godkendelse i den aktuelle afgrøde, overskridelse af dosis eller afstandskrav til vandmiljø og §3, hvis disse på forhånd er angivet på markniveau. Der kan p.t. ikke tjekkes for afstandskrav til veje mv. Du kan bestille abonnement af FarmTracking her.

Sprøjtejournal-abonnement

Her rapporteres løbende udførte behandlinger til SAGRO (mail, sms, telefonsvarer eller opkald). Vi indtaster oplysningerne i MarkOnline/FarmTracking og sørger for, at din sprøjtejournal ajourføres indenfor de krævede syv dage. Prisen for sprøjtejournal-abonnement for grovfodersædskeer afhængig af bedriftstørrelsen varierer fra 2.145-4.345 kr. pr. år. Har du købt en rådgivningspakke til fast pris, kan sprøjtejournal-abonnementet tilkøbes til en pris, der er 25 % lavere.

Kontakt Frederik Danielsen på telefon 9629 6642 / 3062 9016 for nærmere information.

Sprøjteforslag udarbejdet af SAGRO

Sprøjteforslag, udarbejdet af SAGRO - klar til afkrydsning for "udført" eller redigering af de enkelte behandlinger. Forslaget kan lægges i FarmTracking eller udsendes på papir/lommebog i A5-format. Ved mark- og gødningsplanlægning kan planterådgiveren have udarbejdet et sprøjteforslag i markbogen. Se nærmere under pkt. 5 i din Markbog 2023. Ønsker du et sprøjteforslag så kontakt din planterådgiver.

Udfyldelse af sprøjteskema

"Håndholdt sprøjtejournal" hvor du fører journalen på vore fortrykte skemaer. Dette anbefaler vi kun for mindre bedrifter, da der er stor risiko for fejl, med bøder og krydsoverensstemmelse til følge.

Miljøstyrelsens SJI-program

Indberetning løbende via Miljøstyrelsens SJI-program **anses ikke som en mulighed**. Dette system anbefales ikke, da der ingen form for tjek er indlagt, og MST har direkte adgang til at tjekke indberetningerne.